

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๑๘/๒๕๖๓

วันที่ ๘ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { นายเจนภพ โสมาสา ผู้ร้อง
นายธนวัฒน์ ทศกร ที่ ๑
นางทองสุน สายยิ้ม ที่ ๒ ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายเจนภพ โสมาสา (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายเจนภพ โสมาสา (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่านายธนวัฒน์ ทศกร หัวหน้าหมวดทางหลวงโนนหัน แขวงทางหลวงขอนแก่นที่ ๒ (ชุมแพ) จังหวัดขอนแก่น (ผู้ถูกร้องที่ ๑) ได้ปล่อยปละละเลยให้นางทองสุน สายยิ้ม (ผู้ถูกร้องที่ ๒) บุกรุกเข้าไปปลูกสร้างที่พักอาศัยในเขตพื้นที่ทางหลวงแผ่นดินในความรับผิดชอบของผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งได้ทำความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้ร้องในการดำเนินชีวิตประจำวัน อันเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้อง การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ดังกล่าว จึงเป็นการกระทำฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐประพฤตินโดยมิชอบ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ เป็นเหตุให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ กระทำการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องทำให้ผู้ร้องได้รับความเดือดร้อนเสียหาย ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

- ๒ -

ผู้ร้องได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินขอให้ยื่นคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย แต่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง

ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๑. การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ปล่อยปลະละเลยให้มีการบุกรุกเข้าไปปลูกสร้างที่พักอาศัย ในเขตพื้นที่ทางหลวงแผ่นดิน เป็นการกระทำฐานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐประพฤติดินโดยมิชอบ ละเว้น การปฏิบัติหน้าที่ อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ เป็นเหตุให้ผู้ร้อง ถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพได้รับความเดือดร้อนเสียหายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

๒. การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่บุกรุกเข้าไปปลูกสร้างที่พักอาศัยในเขตพื้นที่ทางหลวง แผ่นดินและทำความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้ร้อง เป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ รื้อถอนสิ่งปลูกสร้างและปรับพื้นที่ให้คืนสู่สภาพเดิม

๓. ให้ผู้ถูกร้องทั้งสองร่วมกันชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ร้องเป็นเงินจำนวน ๖๐,๐๐๐ บาท

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา ของศาลรัฐธรรมนูญ” และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความ เดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิด สิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้อง ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิ หรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิ หรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วย โดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับ

คำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่าเป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” และมาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๓) กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะ และยังมีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วน ...”

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ปล่อยปลະละเลยให้มีการบุกรุกเข้าไปปลูกสร้างที่พักอาศัยในเขตพื้นที่ทางหลวงแผ่นดิน เป็นการกระทำฐานเป็นเจ้าของที่ของรัฐประพฤติดินโดยมิชอบ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ เป็นเหตุให้ผู้ร้องถูกละเมิดสิทธิและเสรีภาพได้รับความเดือดร้อนเสียหายตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ และให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ร้องเป็นเงินจำนวน ๖๐,๐๐๐ บาท ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องจะได้ยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและพ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ ทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญได้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามคำร้องเป็นการกล่าวอ้างว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ดังกล่าวเป็นการกระทำอันเป็นความผิดฐานเป็นเจ้าของที่ของรัฐประพฤติดินโดยมิชอบ ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ และให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ร้อง ซึ่งผู้ร้องชอบที่จะใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมในทางอาญา ทางแพ่ง หรือทางปกครอง จึงเป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติขั้นตอนและวิธีการไว้เป็นการเฉพาะแล้ว และผู้ร้องยังมีได้ดำเนินการตามขั้นตอนหรือวิธีการนั้นครบถ้วนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๓) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้นผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

ส่วนกรณีที่ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่าการกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่บุกรุกเข้าไปปลูกสร้างที่พักอาศัยในเขตพื้นที่ทางหลวงแผ่นดินและทำความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้ร้องเป็นการละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้ร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ นั้น เมื่อการละเมิดดังกล่าวมิใช่การกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐตามพระราชบัญญัติ

- ๔ -

ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ ผู้ร้องจึงไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย และเมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

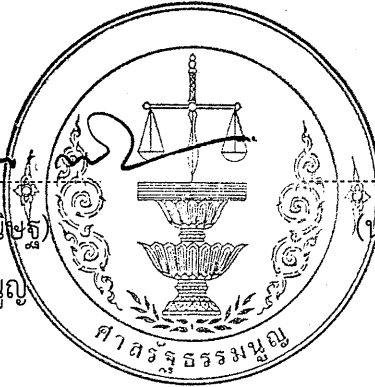
- ๕ -

(คำสั่งที่ ๒๕/๒๕๖๓)

(นายจรูญ ภัคดีชนากุล)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายซัช ชลวร)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบุญส่ง กุลบุปผา)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ